Paper : Sanskrit

Ques # :1

ऋग्वेदस्य प्रथममण्डलस्य प्रथमसूक्तस्य देवः कः अस्ति -

1) अग्निः ।
2) वरुणः ।
3) इन्द्रः ।
4) विष्णुः ।

ऋग्वेदस्य प्रथममण्डलस्य प्रथमसूक्तस्य देवः कः अस्ति -

1) अग्निः ।
2) वरुणः ।
3) इन्द्रः ।
4) विष्णुः ।

Ques # :2

अग्निरस्ति -

1) पृथिवीस्थानीयः।
2) द्युस्थानीयः ।
3) अन्तरिक्षस्थानीयः ।
4) स्वःस्थानीयः ।

अग्निरस्ति -

1) पृथिवीस्थानीयः।
2) द्युस्थानीयः ।
3) अन्तरिक्षस्थानीयः ।
4) स्वःस्थानीयः ।

Ques # :3

वेदेषु त्र्यम्बकरुपेण कः देवः स्तुतः ?

1) वरुणः ।
2) रुद्रः ।
3) इन्द्रः ।
4) सोमः ।

वेदेषु त्र्यम्बकरुपेण कः देवः स्तुतः ?

1) वरुणः ।
2) रुद्रः ।
3) इन्द्रः ।
4) सोमः ।

Ques # :4

' यविष्ठः ' कस्य विशेषणम् ?

1) इन्द्रस्य |

2) रुद्रस्य |

3) अग्नेः |

4) सूर्यस्य |

' यविष्ठः ' कस्य विशेषणम् ?

1) इन्द्रस्य |

2) रुद्रस्य |

3) अग्नेः |

4) सूर्यस्य |

Ques # :5

अश्विनौ वृद्धावस्थातः कं मुक्तं कृतवन्तौ ?

1) भुज्युं |

2) पेदुं |

3) अत्रिं |

4) च्यवनं |

अश्विनौ वृद्धावस्थातः कं मुक्तं कृतवन्तौ ?

1) भुज्युं |

2) पेदुं |

3) अत्रिं |

4) च्यवनं |

Ques # :6

कः वेदः ब्रह्मवेदोऽपि कथ्यते -

1) ऋग्वेदः |

2) सामवेदः |

3) यजुर्वेदः |

4) अथर्ववेदः |

कः वेदः ब्रह्मवेदोऽपि कथ्यते -

1) ऋग्वेदः |

2) सामवेदः |

3) यजुर्वेदः |

4) अथर्ववेदः |

Ques # :7

वेदेषु सूर्यस्य पत्नी का मता ?

1) विश्ववारा |

2) घोषा |

3) प्रतीची |

4) उषा |

वेदेषु सूर्यस्य पत्नी का मता ?

1) विश्ववारा |

2) घोषा |

3) प्रतीची |

4) उषा |

Ques # :8

पवमानसुक्तेषु कस्य देवस्य प्रामुख्येन वर्णनमस्ति ?

1) इन्द्रस्य |

2) सोमस्य |

3) सवितुः |

4) वरुणस्य |

पवमानसुक्तेषु कस्य देवस्य प्रामुख्येन वर्णनमस्ति ?

1) इन्द्रस्य |

2) सोमस्य |

3) सवितुः |

4) वरुणस्य |

Ques # :9

ऋग्वेदे ' होता ' विशेषणं कस्य देवस्य वर्तते ?

1) इन्द्रस्य |

2) पुरुषस्य |

3) अग्नेः |

4) हिरण्यगर्भस्य |

ऋग्वेदे ' होता ' विशेषणं कस्य देवस्य वर्तते ?

1) इन्द्रस्य |

2) पुरुषस्य |

3) अग्नेः |

4) हिरण्यगर्भस्य |

Ques # :10

"जातः एव प्रथमो मन्स्वान्देवो" कः अभूत् ?

1) इन्द्रः |

2) अग्निः |

3) प्रजापतिः |

4) कालः |

"जातः एव प्रथमो मन्स्वान्देवो" कः अभूत् ?

1) इन्द्रः |

2) अग्निः |

3) प्रजापतिः |

4) कालः |

Ques # :11

' सोमपा ' कस्य विशेषणम् अस्ति ?

1) विष्णोः |

2) इन्द्रस्य |

3) रुद्रस्य |

4) अग्नेः |

' सोमपा ' कस्य विशेषणम् अस्ति ?

1) विष्णोः |

2) इन्द्रस्य |

3) रुद्रस्य |

4) अग्नेः |

Ques # :12

' यस्मान्न ऋते किं च न कर्म क्रियते ' तत् किम् ?

1) मनः |

2) ज्ञानम् |

3) श्रध्दा |

4) प्रजापतिः |

' यस्मान्न ऋते किं च न कर्म क्रियते ' तत् किम् ?

1) मनः |

2) ज्ञानम् |

3) श्रध्दा |

4) प्रजापतिः |

Ques # :13

' भूतस्य भव्यस्य पत्न्युरुम् ' इत्यस्मिन् मन्त्रांशे भूतस्य भव्यस्य पत्नी का कथिता ?

1) पृथिवी |

2) श्रद्धा |

3) उषा |

4) वाक् |

' भूतस्य भव्यस्य पत्न्युरुम् ' इत्यस्मिन् मन्त्रांशे भूतस्य भव्यस्य पत्नी का कथिता ?

1) पृथिवी |

2) श्रद्धा |

3) उषा |

4) वाक् |

Ques # :14

ऋग्वेदानुसारेण वसूनां संगमनी का वर्तते ?

1) उषस् |

2) अग्निः |

3) वाक् |

4) श्रध्दा |

ऋग्वेदानुसारेण वसूनां संगमनी का वर्तते ?

1) उषस् |

2) अग्निः |

3) वाक् |

4) श्रध्दा |

Ques # :15

कृष्णयजुर्वेदस्य प्रधानसंहिता काऽस्ति -

1) आश्वलायनसंहिता |

2) तैत्तिरीयसंहिता |

3) शांखायनसंहिता |

4) वाष्कलसंहिता |

कृष्णयजुर्वेदस्य प्रधानसंहिता काऽस्ति -

1) आश्वलायनसंहिता |

2) तैत्तिरीयसंहिता |

3) शांखायनसंहिता |

4) वाष्कलसंहिता |

Ques # :16

शुनःशेपस्य आख्यानं कस्मिन् ब्राह्मणे अस्ति -

1) ऐतरेये |

2) आर्षेये |

3) षड्विंशे |

4) शांखायने |

शुनःशेपस्य आख्यानं कस्मिन् ब्राह्मणे अस्ति -

1) ऐतरेये |

2) आर्षेये |

3) षड्विंशे |

4) शांखायने |

Ques # :17

पृथिवीसूक्ते पृथिवी केन अभिरक्षिता (गुप्ता वा) ?

1) अश्विभ्याम् |

2) विष्णुना |

3) इन्द्रेण |

4) देवैः |

पृथिवीसूक्ते पृथिवी केन अभिरक्षिता (गुप्ता वा) ?

1) अश्विभ्याम् |

2) विष्णुना |

3) इन्द्रेण |

4) देवैः |

Ques # :18

अथर्ववेदीयं ब्राह्मणमस्ति -

1) शतपथम् |

2) ताण्ड्यम् |

3) गोपथम् |

4) जैमिनीयम् |

अथर्ववेदीयं ब्राह्मणमस्ति -

1) शतपथम् |

2) ताण्ड्यम् |

3) गोपथम् |

4) जैमिनीयम् |

Ques # :19

' छान्दोग्योपनिषद् ' केन वेदेन सम्बद्धास्ति -

1) ऋग्वेदेन |

2) यजुर्वेदेन |

3) सामवेदेन |

4) अथर्ववेदेन |

' छान्दोग्योपनिषद् ' केन वेदेन सम्बद्धास्ति -

1) ऋग्वेदेन |

2) यजुर्वेदेन |

3) सामवेदेन |

4) अथर्ववेदेन |

Ques # :20

' सत्यं वद । धर्मं चर । स्वाध्यायान्मा प्रमदः ' कस्या उपनिषदः कथनमस्ति -

1) ईशस्य |

2) छान्दोग्यस्य |

3)

प्रश्नस्य |

4) तैत्तिरीयस्य |

' सत्यं वद । धर्मं चर । स्वाध्यायान्मा प्रमदः ' कस्या उपनिषदः कथनमस्ति -

1) ईशस्य |

2) छान्दोग्यस्य |

3) प्रश्नस्य |

4) तैत्तिरीयस्य |

Ques # :21

' सोऽयमात्मा चतुष्पात् ' इति कस्याः उपनिषदो वाक्यमस्ति -

1) माण्डूक्योपनिषदः |

2) कठोपनिषदः |

3) केनोपनिषदः |

4) प्रश्नोपनिषदः |

' सोऽयमात्मा चतुष्पात् ' इति कस्याः उपनिषदो वाक्यमस्ति -

1) माण्डूक्योपनिषदः |

2) कठोपनिषदः |

3) केनोपनिषदः |

4) प्रश्नोपनिषदः |

Ques # :22

' ब्राह्मणेन षडंगो वेदोऽध्येयो ज्ञेयश्च ' कस्य कथनमस्ति ?

1) पाणिनेः |

2) पतञ्जलेः |

3) वेदव्यासस्य |

4) वाल्मीकेः |

' ब्राह्मणेन षडंगो वेदोऽध्येयो ज्ञेयश्च ' कस्य कथनमस्ति ?

1) पाणिनेः |

2) पतञ्जलेः |

3) वेदव्यासस्य |

4) वाल्मीकेः |

Ques # :23

ऋग्वेदस्य दार्शनिकसूक्तेषु अन्यतमं वर्तते -

1) विष्णुसूक्तम् |

2) इन्द्रसूक्तम् |

3) वरुणसूक्तम् |

4) पुरुषसूक्तम् |

ऋग्वेदस्य दार्शनिकसूक्तेषु अन्यतमं वर्तते -

1) विष्णुसूक्तम् |
2) इन्द्रसूक्तम् |
3) वरुणसूक्तम् |
4) पुरुषसूक्तम् |

Ques # :24

स्वरमात्राबलसामानि केन सम्बद्धानि _

1) व्याकरणेन |
2) शिक्षया |
3) छन्दसा |
4) निरुक्तेन |

स्वरमात्राबलसामानि केन सम्बद्धानि _

1) व्याकरणेन |
2) शिक्षया |
3) छन्दसा |
4) निरुक्तेन |

Ques # :25

छन्दसां विवेचनं कृतवान् :-

1) कात्यायन: |
2) पिंगल: |
3) सायण: |
4) दुर्गाचार्य: |

छन्दसां विवेचनं कृतवान् :-

1) कात्यायन: |
2) पिंगल: |
3) सायण: |
4) दुर्गाचार्य: |

Ques # :26

ब्राह्मणग्रन्थानां प्रामुख्येन प्रतिपाद्यविषय अस्ति:-

1) ब्रह्म-विवेचनम् |
2) विधि:विनियोगश्च |
3) निषेध: |
4) परक्रिया पुराकल्पश्च |

ब्राह्मणग्रन्थानां प्रामुख्येन प्रतिपाद्यविषय अस्ति:-

1) ब्रह्म-विवेचनम् |
2) विधि:विनियोगश्च |
3) निषेध: |
4) परक्रिया पुराकल्पश्च |

Ques # :27

परमेष्ठी नाम प्रजापतिः कस्य सूक्तस्य ऋषिरस्ति -

1) हिरण्यगर्भस्य |

2) नासदीयस्य |

3) वाचः |

4) उषसः |

परमेष्ठी नाम प्रजापतिः कस्य सूक्तस्य ऋषिरस्ति -

1) हिरण्यगर्भस्य |

2) नासदीयस्य |

3) वाचः |

4) उषसः |

Ques # :28

ब्राह्मणग्रन्थानां 'ब्राह्मण' इति नामकरणस्य कारणमस्ति -

1) इतिहासविवेचकत्वात् |

2) वेदमन्त्राणां व्याख्यापरकत्वात् |

3) ब्राह्मणजातीयानां प्रामुख्यात् |

4) ब्रह्मज्ञानदर्शनात् |

ब्राह्मणग्रन्थानां 'ब्राह्मण' इति नामकरणस्य कारणमस्ति -

1) इतिहासविवेचकत्वात् |

2) वेदमन्त्राणां व्याख्यापरकत्वात् |

3) ब्राह्मणजातीयानां प्रामुख्यात् |

4) ब्रह्मज्ञानदर्शनात् |

Ques # :29

सामवेदस्य पूर्वाचिर्कस्य प्रथमकाण्डस्य नाम किम् ?

1) पावमानकाण्डम् |

2) आग्नेयकाण्डम् |

3) ऐन्द्रकाण्डम् |

4) आरण्यकाण्डम् |

सामवेदस्य पूर्वाचिर्कस्य प्रथमकाण्डस्य नाम किम् ?

1) पावमानकाण्डम् |

2) आग्नेयकाण्डम् |

3) ऐन्द्रकाण्डम् |

4) आरण्यकाण्डम् |

Ques # :30

आरण्यकग्रन्थानां एकं विशिष्टं प्रतिपाद्यविषयमस्ति -

1) शरीरविद्यायाःमहत्त्वम् |

2) प्राणविद्यायाः महत्त्वम् |

3) वनस्पतिविद्यायाः महत्त्वम् |

4) वन्यजीवशास्त्रस्य प्रतिपादनम् |

आरण्यकग्रन्थानां एकं विशिष्टं प्रतिपाद्यविषयमस्ति -

1) शरीरविद्यायाःमहत्त्वम् |

2) प्राणविद्यायाः महत्त्वम् |

3) वनस्पतिविद्यायाः महत्त्वम् |

4) वन्यजीवशास्त्रस्य प्रतिपादनम् |

Ques # :31

कस्य स्तुति : स्त्रीरूपे लभ्यते -

1) अग्नेः |

2) सवितुः |

3) इन्द्रस्य |

4) उषसः |

कस्य स्तुति : स्त्रीरूपे लभ्यते -

1) अग्नेः |

2) सवितुः |

3) इन्द्रस्य |

4) उषसः |

Ques # :32

निम्नेषु कस्मिन् सूक्ते दार्शनिकविवेचनमस्ति -

1) अग्निसूक्ते |

2) इन्द्रसूक्ते |

3) उषः सूक्ते |

4) नासदीयसूक्ते |

निम्नेषु कस्मिन् सूक्ते दार्शनिकविवेचनमस्ति -

1) अग्निसूक्ते |

2) इन्द्रसूक्ते |

3) उषः सूक्ते |

4) नासदीयसूक्ते |

Ques # :33

कः वेदं प्राचीनतमं मनुते -

1) मैक्समूलरः |

2) वेबरः |

3) दयानन्दसरस्वती |

4) विन्टरनित्जः |

कः वेदं प्राचीनतमं मनुते -

1) मैक्समूलरः |

2) वेबरः |

3) दयानन्दसरस्वती |

4) विन्टरनित्जः |

Ques # :34

श्रेय - प्रेययोः विवेचनं विस्तरेण कस्यामुपनिषदि कृतम्?

1) ईशोपनिषदि |

2) कठोपनिषदि |

3) ऐतरेयोपनिषदि |

4) तैत्तिरीयोपनिषदि |

श्रेय - प्रेययोः विवेचनं विस्तरेण कस्यामुपनिषदि कृतम्?

1) ईशोपनिषदि |

2) कठोपनिषदि |

3) ऐतरेयोपनिषदि |

4) तैत्तिरीयोपनिषदि |

Ques # :35

ब्रह्मविद्यायाः ज्ञानं केषु वैदिकग्रन्थेषु स्पष्टतया लभ्यते?

1) वेदसंहितासु |

2) दर्शनग्रन्थेषु |

3) ब्राह्मणग्रन्थेषु |

4) उपनिषत्सु |

ब्रह्मविद्यायाः ज्ञानं केषु वैदिकग्रन्थेषु स्पष्टतया लभ्यते?

1) वेदसंहितासु |

2) दर्शनग्रन्थेषु |

3) ब्राह्मणग्रन्थेषु |

4) उपनिषत्सु |

Ques # :36

"सस्यमिव मर्त्यः पच्यते सस्यमिवाजायते पुनः" इति कथयित्वा कठोपनिषदि किं प्रतिपादितम्

1) धान्यस्य प्रकृतिः |

2) सस्यस्य गुणः |

3) शरीरस्य नश्वरता |

4) मर्त्यस्य चैतन्यम् |

"सस्यमिव मर्त्यः पच्यते सस्यमिवाजायते पुनः" इति कथयित्वा कठोपनिषदि किं प्रतिपादितम्

1) धान्यस्य प्रकृतिः |

2)

सस्यस्य गुण: |

3) शरीरस्य नश्वरता |

4) मर्त्यस्य चैतन्यम् |

Ques # :37

पाश्चात्यानां मते ऋग्वेदस्य कतमो मण्डल: परवर्ती -

1) प्रथम: |

2) तृतीय: |

3) चतुर्थ: |

4) अष्टम: |

पाश्चात्यानां मते ऋग्वेदस्य कतमो मण्डल: परवर्ती -

1) प्रथम: |

2) तृतीय: |

3) चतुर्थ: |

4) अष्टम: |

Ques # :38

उपनिषदि कस्य दर्शनस्य प्रमुखतास्ति -

1) वेदान्तस्य |

2) न्यायस्य |

3) वैशेषिकस्य |

4) चावार्कस्य |

उपनिषदि कस्य दर्शनस्य प्रमुखतास्ति -

1) वेदान्तस्य |

2) न्यायस्य |

3) वैशेषिकस्य |

4) चावार्कस्य |

Ques # :39

व्याकरणस्य परिपूरक: अस्ति -

1) कल्प: |

2) निरुक्तम् |

3) छन्द: |

4) ज्योतिष् |

व्याकरणस्य परिपूरक: अस्ति -

1) कल्प: |

2) निरुक्तम् |

3) छन्द: |

4) ज्योतिष् |

Ques # :40

कर्ममार्गस्य महत्वं कस्यामुपनिषदि विवेचितम् ?

1) तैत्तिरीयोपनिषदि |

2) कठोपनिषदि |

3) मुण्डकोपनिषदि |

4) ईशोपनिषदि |

कर्ममार्गस्य महत्वं कस्यामुपनिषदि विवेचितम् ?

1) तैत्तिरीयोपनिषदि |

2) कठोपनिषदि |

3) मुण्डकोपनिषदि |

4) ईशोपनिषदि |

Ques # :41

अहं राष्ट्री सङ्गमनी वसूनां' इति पंक्ति कस्मिन् सूक्तेऽस्ति ?

1) हिरण्यगर्भे |

2) नासदीये|

3) वाचि|

4) पुरुषे |

अहं राष्ट्री सङ्गमनी वसूनां' इति पंक्ति कस्मिन् सूक्तेऽस्ति ?

1) हिरण्यगर्भे |

2) नासदीये|

3) वाचि|

4) पुरुषे |

Ques # :42

शिक्षा' वेदपुरुषस्य किमुच्यते ?

1) मुखम् |

2) चक्षुः |

3) घ्राणम् |

4) श्रोत्रम् |

शिक्षा' वेदपुरुषस्य किमुच्यते ?

1) मुखम् |

2) चक्षुः |

3) घ्राणम् |

4) श्रोत्रम् |

Ques # :43

स्वाध्याय: वर्तते ?

1) ब्रह्मयज्ञ: |

2) देवयज्ञ: |

3) पितृयज्ञ: |

4) भूतयज्ञ: |

स्वाध्याय: वर्तते ?

1) ब्रह्मयज्ञ: |

2) देवयज्ञ: |

3) पितृयज्ञ: |

4) भूतयज्ञ: |

Ques # :44

वर्णचतुष्टयं कुत्र वर्णितम् -

1) अग्निसूक्ते |

2) इन्द्रसूक्ते |

3) शिवसंकल्पसूक्ते |

4) पुरुषसूक्ते |

वर्णचतुष्टयं कुत्र वर्णितम् -

1) अग्निसूक्ते |

2) इन्द्रसूक्ते |

3) शिवसंकल्पसूक्ते |

4) पुरुषसूक्ते |

Ques # :45

जातवेदस्' पदस्य अर्थोऽस्ति -

1) अग्नि: |

2) मेघ: |

3) जलम् |

4) नदी |

जातवेदस्' पदस्य अर्थोऽस्ति -

1) अग्नि: |

2) मेघ: |

3) जलम् |

4) नदी |

Ques # :46

वैदिकछन्दो नास्ति -

1) त्रिष्टुभ् |

2) अनुष्टुप् |

3) जगती |

4) आर्या |

वैदिकछन्दो नास्ति -

1) त्रिष्टुभ् |

2) अनुष्टुप् |

3) जगती |

4) आर्या |

Ques # :47

वेतेर्वा स्याद् गतिकर्मणि' कस्य निर्वचनम् ?

1) वातायनस्य |

2) शाखाया: |

3) वीरस्य |

4) हस्तस्य |

वेतेर्वा स्याद् गतिकर्मणि' कस्य निर्वचनम् ?

1) वातायनस्य |

2) शाखाया: |

3) वीरस्य |

4) हस्तस्य |

Ques # :48

आख्यातं भवति -

1) लिंगप्रधानम् |

2) वचनप्रधानम् |

3) सत्त्वप्रधानम् |

4) भावप्रधानम् |

आख्यातं भवति -

1) लिंगप्रधानम् |

2) वचनप्रधानम् |

3) सत्त्वप्रधानम् |

4) भावप्रधानम् |

Ques # :49

पृथिवीसूक्तस्य द्रष्टा ऋषिरस्ति -

1) याज्ञवल्क्य: |

2) अथर्वा |

3) नारायण: |

4) प्रजापतिः |

पृथिवीसूक्तस्य द्रष्टा ऋषिरस्ति -

1) याज्ञवल्क्य: |

2) अथर्वा |

3) नारायण: |

4) प्रजापतिः।

Ques # :50

पुरुषसूक्ते चन्द्रमा उत्पन्नः

1) नेत्राभ्याम्।

2) प्राणेभ्य:।

3) मनस:।

4) मुखात्।

पुरुषसूक्ते चन्द्रमा उत्पन्नः

1) नेत्राभ्याम्।

2) प्राणेभ्य:।

3) मनस:।

4) मुखात्।

Ques # :51

उपनिषत्सु त्रीणि वराणि को वृणुते -

1) नचिकेता।

2) वरुण:।

3) याज्ञवल्क्य:।

4) गार्ग्य:।

उपनिषत्सु त्रीणि वराणि को वृणुते -

1) नचिकेता।

2) वरुण:।

3) याज्ञवल्क्य:।

4) गार्ग्य:।

Ques # :52

सत्कार्यवादस्य सिद्धिः कस्मान्न भवति :-

1) सदकरणात्।

2) उपादानग्रहणात्।

3) सर्वसम्भवाभावात्।

4) शक्तस्य शक्यकरणात्।

सत्कार्यवादस्य सिद्धिः कस्मान्न भवति :-

1) सदकरणात्।

2) उपादानग्रहणात्।

3) सर्वसम्भवाभावात्।

4) शक्तस्य शक्यकरणात्।

Ques # :53

मूलप्रकृतेः (प्रधानस्य वा) गुणमस्ति -

1) विवेकित्वम् |

2) चेतनत्वम् |

3) अप्रसवधर्मित्वम् |

4) सामान्यत्वम् |

मूलप्रकृतेः (प्रधानस्य वा) गुणमस्ति -

1) विवेकित्वम् |

2) चेतनत्वम् |

3) अप्रसवधर्मित्वम् |

4) सामान्यत्वम् |

Ques # :54

सांख्यदर्शनस्य पुरुषतत्त्वं भवति -

1) विषयम् |

2) त्रिगुणातीतम् |

3) प्रधानम् |

4) अविवेकशीलम् |

सांख्यदर्शनस्य पुरुषतत्त्वं भवति -

1) विषयम् |

2) त्रिगुणातीतम् |

3) प्रधानम् |

4) अविवेकशीलम् |

Ques # :55

पुरुषोऽस्तीति कस्मात् सिध्यते?

1) अहंकारस्य अवस्थानात् |

2) कारणकार्यविभागात् |

3) अविभागाद् वैश्वरूपस्य |

4) भोक्तृभावात् |

पुरुषोऽस्तीति कस्मात् सिध्यते?

1) अहंकारस्य अवस्थानात् |

2) कारणकार्यविभागात् |

3) अविभागाद् वैश्वरूपस्य |

4) भोक्तृभावात् |

Ques # :56

महत्तत्त्वस्य (बुद्धेः) आविर्भावः कस्मात् भवति ?

1) अहंकारात् |

2) मनसः |

3) मूलप्रकृते: |

4) पुरुषात् |

महत्तत्त्वस्य (बुद्धे:) आविर्भाव: कस्मात् भवति ?

1) अहंकारात् |

2) मनस: |

3) मूलप्रकृते: |

4) पुरुषात् |

Ques # :57

प्रत्ययसर्गस्य कति भेदा: भवन्ति ?

1) अष्ट |

2) पञ्चाशद् |

3) चत्वार: |

4) षोडश |

प्रत्ययसर्गस्य कति भेदा: भवन्ति ?

1) अष्ट |

2) पञ्चाशद् |

3) चत्वार: |

4) षोडश |

Ques # :58

रसतन्मात्रं प्रकृतिरस्ति ?

1) आकाशस्य |

2) पृथिव्या: |

3) तेजस्य |

4) जलस्य |

रसतन्मात्रं प्रकृतिरस्ति ?

1) आकाशस्य |

2) पृथिव्या: |

3) तेजस्य |

4) जलस्य |

Ques # :59

अनुबन्धचतुष्टयप्रकरणे वेदान्तानुसारेण अधिकारी कीदृश: भवेत् ?

1) साधनचतुष्टयसम्पन्न: प्रमाता |

2) स्वाध्यायपरायण: |

3) निषिद्धकर्मत्यागपर: |

4) नैष्कर्म्यपर: |

अनुबन्धचतुष्टयप्रकरणे वेदान्तानुसारेण अधिकारी कीदृश: भवेत् ?

1) साधनचतुष्टयसम्पन्न: प्रमाता |

2) स्वाध्यायपरायण: |

3) निषिद्धकर्मत्यागपर: |

4) नैष्कर्म्यपर: |

Ques # :60

अज्ञानस्य समष्ट्युपाध्युपहितं चैतन्यमस्ति ?

1) ईश्वर: |

2) प्राज्ञ: |

3) हिरण्यगर्भ: |

4) सूत्रात्मा |

अज्ञानस्य समष्ट्युपाध्युपहितं चैतन्यमस्ति ?

1) ईश्वर: |

2) प्राज्ञ: |

3) हिरण्यगर्भ: |

4) सूत्रात्मा |

Ques # :61

वेदान्तानुसारेण अध्यारोप: किम् ?

1) वस्तुनि अवस्तु आरोप: |

2) अवस्तुनि अवस्तु आरोप : |

3) अवस्तुनि वस्त्वारोप: |

4) वस्तुनि वस्त्वारोप: |

वेदान्तानुसारेण अध्यारोप: किम् ?

1) वस्तुनि अवस्तु आरोप: |

2) अवस्तुनि अवस्तु आरोप : |

3) अवस्तुनि वस्त्वारोप: |

4) वस्तुनि वस्त्वारोप: |

Ques # :62

वेदान्तानुसारेण अज्ञानमस्ति ?

1) अभावरूपम् |

2) त्रिगुणातीतम् |

3) आत्मशक्तिरूपम् |

4) सदसद्भ्यानिर्वचनीयम् |

वेदान्तानुसारेण अज्ञानमस्ति ?

1) अभावरूपम् |

2) त्रिगुणातीतम् |

3) आत्मशक्तिरूपम् |

4) सदसद्भ्यानिर्वचनीयम् |

Ques # :63

वेदान्तानुसारेण लिङ्गशरीरस्य अवयवानि कति सन्ति ?

1) पञ्च |

2) सप्त |

3) सप्तदश |

4) द्वादश |

वेदान्तानुसारेण लिङ्गशरीरस्य अवयवानि कति सन्ति ?

1) पञ्च |

2) सप्त |

3) सप्तदश |

4) द्वादश |

Ques # :64

वेदान्तानुसारेण लिंगशरीराणि कस्मात् उत्पद्यन्ते :-

1) पञ्चमहाभूतेभ्य: |

2) पञ्चतन्मात्राभ्य: |

3) मन-बुद्धि-अहंकारेभ्य: |

4) सूक्ष्मशरीरेभ्य: |

वेदान्तानुसारेण लिंगशरीराणि कस्मात् उत्पद्यन्ते :-

1) पञ्चमहाभूतेभ्य: |

2) पञ्चतन्मात्राभ्य: |

3) मन-बुद्धि-अहंकारेभ्य: |

4) सूक्ष्मशरीरेभ्य: |

Ques # :65

पञ्चीकरणप्रक्रियायां आकाशमहाभूतस्य संरचनायां 'आकाश' तन्मात्राया: अंश: भवति -

1) 1/2

2) 1/8

3) 1/4

4) 1/6

पञ्चीकरणप्रक्रियायां आकाशमहाभूतस्य संरचनायां 'आकाश' तन्मात्राया: अंश: भवति -

1) 1/2

2) 1/8

3) 1/4

4) 1/6

Ques # :66

विवर्तभावस्य उदाहरणमस्ति :-

1) दुग्धस्य दधिरूपे परिवर्तनम् |

2)

रज्जो: सर्परुपेण प्रतीति: |

3) शुक्तौ मौक्तिकस्य प्राप्ति: |

4) मरुस्थले जलस्य प्रतीति:|

विवर्तभावस्य उदाहरणमस्ति :-

1) दुग्धस्य दधिरूपे परिवर्तनम् |

2) रज्जो: सर्परुपेण प्रतीति: |

3) शुक्तौ मौक्तिकस्य प्राप्ति: |

4) मरुस्थले जलस्य प्रतीति:|

Ques # :67

क्रियाशक्तिमान् कार्यरूप: क: ?

1) विज्ञानमयकोश: |

2) मनोमयकोश: |

3) प्राणमयकोश: |

4) आनन्दमयकोश: |

क्रियाशक्तिमान् कार्यरूप: क: ?

1) विज्ञानमयकोश: |

2) मनोमयकोश: |

3) प्राणमयकोश: |

4) आनन्दमयकोश: |

Ques # :68

न्यायशास्त्रानुसारं प्रमाणादिषोडशपदार्थानां तत्त्वज्ञानात् भवति -

1) तर्काधिगम: |

2) व्यवहाराधिगम: |

3) नि:श्रेयसाधिगम: |

4) प्रेयाधिगम: |

न्यायशास्त्रानुसारं प्रमाणादिषोडशपदार्थानां तत्त्वज्ञानात् भवति -

1) तर्काधिगम: |

2) व्यवहाराधिगम: |

3) नि:श्रेयसाधिगम: |

4) प्रेयाधिगम: |

Ques # :69

तर्कभाषाकारेण कारणस्य लक्षणं किं प्रदत्तम् ?

1) अनन्यथासिद्धनियतपूर्वभावित्वम् |

2) साधकतमम् |

3) अन्यथासिद्धनियतपूर्वभावित्वम् |

4) अन्यथासिद्धनियतपश्चाद्भावित्वम् |

तर्कभाषाकारेण कारणस्य लक्षणं किं प्रदत्तम् ?

1) अनन्यथासिद्धनियतपूर्वभावित्वम् |

2) साधकतमम् |

3) अन्यथासिद्धनियतपूर्वभावित्वम् |

4) अन्यथासिद्धनियतपश्चाद्भावित्वम् |

Ques # :70

पटं प्रति समवायिकारणस्योदाहरणमस्ति -

1) तन्तुसंयोग: |

2) तन्तु: |

3) तन्तुरूपम् |

4) तन्तुवाय: |

पटं प्रति समवायिकारणस्योदाहरणमस्ति -

1) तन्तुसंयोग: |

2) तन्तु: |

3) तन्तुरूपम् |

4) तन्तुवाय: |

Ques # :71

सविकल्पकप्रत्यक्षं भवति -

1) नामजात्यादियोजनारहितम् |

2) नामजात्यादियोजनासहितम् |

3) नामरूपादियोजनारहितम् |

4) विशेषणविशेष्ययोजनारहितम् |

सविकल्पकप्रत्यक्षं भवति -

1) नामजात्यादियोजनारहितम् |

2) नामजात्यादियोजनासहितम् |

3) नामरूपादियोजनारहितम् |

4) विशेषणविशेष्ययोजनारहितम् |

Ques # :72

न्यायमतानुसारम् अनुमानस्य लक्षणमस्ति -

1) लिङ्गपरामर्श: |

2) व्याप्ति: |

3) अनुपलब्धि: |

4) हेतु: |

न्यायमतानुसारम् अनुमानस्य लक्षणमस्ति -

1) लिङ्गपरामर्श: |

2) व्याप्ति: |

3) अनुपलब्धिः |

4) हेतुः |

Ques # :73

अनुमान प्रकरणे हेत्वाभासाः कतिविधाः भवन्ति (असिद्धविरुद्धादिक्रमेण) -

1) दशविधाः |

2) अष्टविधाः |

3) षड्विधाः |

4) पञ्चविधाः |

अनुमान प्रकरणे हेत्वाभासाः कतिविधाः भवन्ति (असिद्धविरुद्धादिक्रमेण) -

1) दशविधाः |

2) अष्टविधाः |

3) षड्विधाः |

4) पञ्चविधाः |

Ques # :74

प्रमाणेषु उपमितिप्रमाणमस्ति -

1) सादृश्यज्ञानम् |

2) तुलनात्मकं ज्ञानम् |

3) संज्ञासंज्ञिसम्बन्धज्ञानम् |

4) स्मृतिज्ञानम् |

प्रमाणेषु उपमितिप्रमाणमस्ति -

1) सादृश्यज्ञानम् |

2) तुलनात्मकं ज्ञानम् |

3) संज्ञासंज्ञिसम्बन्धज्ञानम् |

4) स्मृतिज्ञानम् |

Ques # :75

आंकाक्षाविरहात् वाक्यं नास्ति?

1) गौरश्वः पुरुषो हस्ति |

2) वह्निना सिंचेत् |

3) गामानय |

4) जलेन सिंचेत् |

आंकाक्षाविरहात् वाक्यं नास्ति?

1) गौरश्वः पुरुषो हस्ति |

2) वह्निना सिंचेत् |

3) गामानय |

4) जलेन सिंचेत् |

Ques # :76

लौगाक्षिभास्करेण कृतं धर्मलक्षणमस्ति -

1) वेदप्रतिपाद्यो धर्मः |

2) प्रयोजनवान् धर्मः |

3) वेद्प्रतिपाद्यप्रयोजनवदर्थो धर्मः |

4) अर्थो धर्मः |

लौगाक्षिभास्करेण कृतं धर्मलक्षणमस्ति -

1) वेदप्रतिपाद्यो धर्मः |

2) प्रयोजनवान् धर्मः |

3) वेद्प्रतिपाद्यप्रयोजनवदर्थो धर्मः |

4) अर्थो धर्मः |

Ques # :77

दध्ना जुहोति' इत्यत्र विधिरस्ति ?

1) उत्पत्तिविधिः |

2) विनियोगविधिः |

3) प्रयोगविधिः |

4) अधिकारविधिः |

दध्ना जुहोति' इत्यत्र विधिरस्ति ?

1) उत्पत्तिविधिः |

2) विनियोगविधिः |

3) प्रयोगविधिः |

4) अधिकारविधिः |

Ques # :78

शाब्दी-भावनायाः कति अंशाः भवन्ति ? (साध्यादिभेदेन):-

1) चत्वारः |

2) त्रयः |

3) पञ्च |

4) षट् |

शाब्दी-भावनायाः कति अंशाः भवन्ति ? (साध्यादिभेदेन):-

1) चत्वारः |

2) त्रयः |

3) पञ्च |

4) षट् |

Ques # :79

समभिव्याहारो....' किमस्ति?

1) श्रुतिः |

2)

वाक्यम् |

3) लिंगम् |

4) प्रकरणम् |

समभिव्याहारो....' किमस्ति?

1) श्रुतिः |

2) वाक्यम् |

3) लिंगम् |

4) प्रकरणम् |

Ques # :80

आर्थीभावना अस्ति -

1) प्रयोजनेच्छा |

2) प्रयोजनेच्छाजनितक्रिया |

3) प्रयोजनेच्छाजनितक्रियाविषय |

4) प्रयोजनेच्छाजनितक्रियाविषयव्यापार; |

आर्थीभावना अस्ति -

1) प्रयोजनेच्छा |

2) प्रयोजनेच्छाजनितक्रिया |

3) प्रयोजनेच्छाजनितक्रियाविषय |

4) प्रयोजनेच्छाजनितक्रियाविषयव्यापार; |

Ques # :81

'यजेत स्वर्गकामः' इति वाक्ये आर्थीभावनायाः साध्यत्वेन किम् अन्वेति ?

1) यागादिः |

2) स्वर्गादिफलम् |

3) प्रयाजाद्यङ्गजातम् |

4) इतिकर्तव्यता |

'यजेत स्वर्गकामः' इति वाक्ये आर्थीभावनायाः साध्यत्वेन किम् अन्वेति ?

1) यागादिः |

2) स्वर्गादिफलम् |

3) प्रयाजाद्यङ्गजातम् |

4) इतिकर्तव्यता |

Ques # :82

अर्थसंग्रहस्य केन दर्शनेन सम्बन्धः अस्ति -

1) उत्तरमीमांसया |

2) पूर्वमीमांसया |

3) सांख्येन |

4) योगेन |

अर्थसंग्रहस्य केन दर्शनेन सम्बन्धः अस्ति -

1) उत्तरमीमांसया |

2) पूर्वमीमांसया |

3) सांख्येन |

4) योगेन |

Ques # :83

चित्तभूमिषु तमोगुणप्रधाना अवस्था अस्ति -

1) क्षिप्तावस्था |

2) विक्षिप्तावस्था |

3) निरुद्धावस्था |

4) मूढावस्था |

चित्तभूमिषु तमोगुणप्रधाना अवस्था अस्ति -

1) क्षिप्तावस्था |

2) विक्षिप्तावस्था |

3) निरुद्धावस्था |

4) मूढावस्था |

Ques # :84

चित्तभूमिषु सांसारिकमनुष्याणां का अवस्था भवति -

1) एकाग्रावस्था |

2) निरुद्धावस्था |

3) क्षिप्तावस्था |

4) मूढावस्था |

चित्तभूमिषु सांसारिकमनुष्याणां का अवस्था भवति -

1) एकाग्रावस्था |

2) निरुद्धावस्था |

3) क्षिप्तावस्था |

4) मूढावस्था |

Ques # :85

योगसूत्रेषु चित्तवृत्तयः मुख्यतः कतिषु भागेषु विभक्ताः ?

1) सप्त |

2) दश |

3) पञ्च |

4) अष्ट |

योगसूत्रेषु चित्तवृत्तयः मुख्यतः कतिषु भागेषु विभक्ताः ?

1) सप्त |

2) दश |

3) पञ्च।

4) अष्ट।

Ques # :86

चित्तवृतिषु विपर्ययवृत्ते: परिभाषा अस्ति -

1) मिथ्याज्ञानमतद्रूपप्रतिष्ठम्।

2) शब्दज्ञानानुपातीवस्तुशून्यम्।

3) अभावप्रत्ययालम्बनम्।

4) अनुभूतिविषयासंप्रमोष:।

चित्तवृतिषु विपर्ययवृत्ते: परिभाषा अस्ति -

1) मिथ्याज्ञानमतद्रूपप्रतिष्ठम्।

2) शब्दज्ञानानुपातीवस्तुशून्यम्।

3) अभावप्रत्ययालम्बनम्।

4) अनुभूतिविषयासंप्रमोष:।

Ques # :87

पातञ्जलयोगसूत्रे ईश्वर: कथित:

1) इन्द्रियै: अपरामृष्ट:।

2) क्लेशै: अपरामृष्ट:।

3) चित्तवृत्तिभि: अपरामृष्ट:।

4) अज्ञानेन अपरामृष्ट:।

पातञ्जलयोगसूत्रे ईश्वर: कथित:

1) इन्द्रियै: अपरामृष्ट:।

2) क्लेशै: अपरामृष्ट:।

3) चित्तवृत्तिभि: अपरामृष्ट:।

4) अज्ञानेन अपरामृष्ट:।

Ques # :88

योगसूत्रानुसारं ईश्वरस्य वाचक: अस्ति

1) प्रकाश:।

2) धर्म:।

3) वैराग्य:।

4) प्रणव:।

योगसूत्रानुसारं ईश्वरस्य वाचक: अस्ति

1) प्रकाश:।

2) धर्म:।

3) वैराग्य:।

4) प्रणव:।

Ques # :89

समाधिलाभः कस्मात् भवति?

1) स्वाध्यायात् |

2) संतोषात् |

3) शौचात् |

4) ईश्वरप्रणिधानात् |

समाधिलाभः कस्मात् भवति?

1) स्वाध्यायात् |

2) संतोषात् |

3) शौचात् |

4) ईश्वरप्रणिधानात् |

Ques # :90

अस्तेयप्रतिष्ठायां किं फलं भवति?

1) वीर्यलाभः |

2) क्रियाफलाश्रयत्वम् |

3) सर्वरत्नोपस्थानम् |

4) जन्मकथन्तासम्बोधः |

अस्तेयप्रतिष्ठायां किं फलं भवति?

1) वीर्यलाभः |

2) क्रियाफलाश्रयत्वम् |

3) सर्वरत्नोपस्थानम् |

4) जन्मकथन्तासम्बोधः |

Ques # :91

योगसूत्रानुसारेण कैवल्यं भवति -

1) पुरुषार्थशून्यता |

2) गुणशून्यता |

3) स्वरूपशून्यता |

4) पुरुषार्थशून्यानां गुणानां स्वरूपप्रतिष्ठा |

योगसूत्रानुसारेण कैवल्यं भवति -

1) पुरुषार्थशून्यता |

2) गुणशून्यता |

3) स्वरूपशून्यता |

4) पुरुषार्थशून्यानां गुणानां स्वरूपप्रतिष्ठा |

Ques # :92

बौद्धमते सतः लक्षणं किम् -

1) अर्थक्रियाकारित्वम् |

2) सत्यत्त्वम् |

3) अस्तितत्त्वम् |

4) मिथ्यात्त्वम् |

बौद्धमते सतः लक्षणं किम् -

1) अर्थक्रियाकारित्वम् |

2) सत्यत्त्वम् |

3) अस्तितत्त्वम् |

4) मिथ्यात्त्वम् |

Ques # :93

माध्यमिकमतानुयायिनः बौद्धाः कस्य वादस्य पोषकाः ?

1) बाह्यार्थशून्यवादस्य |

2) सर्वशून्यवादस्य |

3) बाह्यार्थानुमेयवादस्य |

4) बाह्यार्थप्रत्यक्षवादस्य |

माध्यमिकमतानुयायिनः बौद्धाः कस्य वादस्य पोषकाः ?

1) बाह्यार्थशून्यवादस्य |

2) सर्वशून्यवादस्य |

3) बाह्यार्थानुमेयवादस्य |

4) बाह्यार्थप्रत्यक्षवादस्य |

Ques # :94

हीनयानमतस्य एकः भेदः अस्ति

1) माध्यमिकशून्यवादः |

2) सौत्रान्तिकः |

3) योगाचारः |

4) सर्वशून्यवादः |

हीनयानमतस्य एकः भेदः अस्ति

1) माध्यमिकशून्यवादः |

2) सौत्रान्तिकः |

3) योगाचारः |

4) सर्वशून्यवादः |

Ques # :95

प्रसंगविपर्ययः किमुच्यते?

1) सद्भ्यः सतःसिद्धिः |

2) असद्भ्यःअसतःसिद्धिः |

3) असद्भ्यःसतःसिद्धिः |

4) सद्भ्यःअसतःसिद्धिः |

प्रसंगविपर्ययः किमुच्यते?

1) सद्भ्य: सत:सिद्धि: |

2) असद्भ्य:असत:सिद्धि: |

3) असद्भ्य:सत:सिद्धि: |

4) सद्भ्य:असत:सिद्धि: |

Ques # :96

बौद्धमते स्कन्धः कतिविधः -

1) द्विविध: |

2) त्रिविध: |

3) चतुर्विध: |

4) पञ्चविध: |

बौद्धमते स्कन्धः कतिविधः -

1) द्विविध: |

2) त्रिविध: |

3) चतुर्विध: |

4) पञ्चविध: |

Ques # :97

आर्हत्-दर्शने सम्यग्दर्शनम् किम् उच्यते ?

1) तत्त्वार्थे श्रद्धा |

2) नेत्रयो: सम्यगुपयोग: |

3) ज्ञानेन्द्रियाणां सम्यक्क्रियाकारित्वम् |

4) सत्यदर्शनम् |

आर्हत्-दर्शने सम्यग्दर्शनम् किम् उच्यते ?

1) तत्त्वार्थे श्रद्धा |

2) नेत्रयो: सम्यगुपयोग: |

3) ज्ञानेन्द्रियाणां सम्यक्क्रियाकारित्वम् |

4) सत्यदर्शनम् |

Ques # :98

जैनमते पुद्गलाः भवन्ति

1) स्पर्शवन्त: |

2) रसवन्त: |

3) गन्धवन्त: |

4) स्पर्शरसगन्धवर्णवन्त: |

जैनमते पुद्गलाः भवन्ति

1) स्पर्शवन्त: |

2) रसवन्त: |

3)

गन्धवन्तः |

4) स्पर्शरसगन्धवर्णवन्तः |

Ques # :99

आर्हत्-दर्शने पञ्चमहाव्रतेषु अपरिग्रहस्य भावना अस्ति -

1) परिग्रहस्य न्यूनता |

2) परिग्रहस्य शून्यता |

3) ज्ञानेन्द्रियाणां स्व-स्वविषयेषु रागद्वेषाभावता |

4) अनावश्यकस्य त्याज्यता |

आर्हत्-दर्शने पञ्चमहाव्रतेषु अपरिग्रहस्य भावना अस्ति -

1) परिग्रहस्य न्यूनता |

2) परिग्रहस्य शून्यता |

3) ज्ञानेन्द्रियाणां स्व-स्वविषयेषु रागद्वेषाभावता |

4) अनावश्यकस्य त्याज्यता |

Ques # :100

अर्थसंग्रहस्य लेखकोऽस्ति-

1) जैमिनिः |

2) शबरस्वामी |

3) लौगाक्षिभास्करः |

4) कुमारिलभट्टः |

अर्थसंग्रहस्य लेखकोऽस्ति-

1) जैमिनिः |

2) शबरस्वामी |

3) लौगाक्षिभास्करः |

4) कुमारिलभट्टः |

Ques # :101

महाभाष्यानुसारेण ' शब्दस्य' परिभाषा अस्ति -

1) गौरित्यादिद्रव्यःशब्दः |

2) चेष्टारूपक्रिया शब्दः |

3) शुक्लनीलपीतादिरूपः गुणःशब्दः |

4) प्रतीतपदार्थको ध्वनिः शब्दः |

महाभाष्यानुसारेण ' शब्दस्य' परिभाषा अस्ति -

1) गौरित्यादिद्रव्यःशब्दः |

2) चेष्टारूपक्रिया शब्दः |

3) शुक्लनीलपीतादिरूपः गुणःशब्दः |

4) प्रतीतपदार्थको ध्वनिः शब्दः |

Ques # :102

व्याकरणाध्ययनस्य उद्देश्येषु 'रक्षा' उद्देश्यस्य अर्थ अस्ति -

1) लोपागमवर्णविकाराणां ज्ञानेन वेदानां रक्षा |

2) वेदानां व्याकरणस्य रक्षा |

3) वेदेषु प्रतिपादितस्य ज्ञानस्य रक्षा |

4) वेदग्रन्थानां रक्षा |

व्याकरणाध्ययनस्य उद्देश्येषु 'रक्षा' उद्देश्यस्य अर्थ अस्ति -

1) लोपागमवर्णविकाराणां ज्ञानेन वेदानां रक्षा |

2) वेदानां व्याकरणस्य रक्षा |

3) वेदेषु प्रतिपादितस्य ज्ञानस्य रक्षा |

4) वेदग्रन्थानां रक्षा |

Ques # :103

षट्सु वेदांगेषु प्रधानवेदांग: वर्तते-

1) ज्योतिष् |

2) शिक्षा |

3) व्याकरणम् |

4) कल्प: |

षट्सु वेदांगेषु प्रधानवेदांग: वर्तते-

1) ज्योतिष् |

2) शिक्षा |

3) व्याकरणम् |

4) कल्प: |

Ques # :104

'पस्पश:' शब्दस्य अर्थ: विद्यते ?

1) प्रस्तावना |

2) उपसंहार: |

3) निष्कर्ष: |

4) व्याख्या |

'पस्पश:' शब्दस्य अर्थ: विद्यते ?

1) प्रस्तावना |

2) उपसंहार: |

3) निष्कर्ष: |

4) व्याख्या |

Ques # :105

असन्देहार्थं चाध्येयं व्याकरणम्' इत्यस्य अभिप्राय अस्ति-

1) मन्त्रार्थज्ञाने असन्देहार्थम् |

2) देवताज्ञाने असन्देहार्थम् |

3) छन्दस:ज्ञाने असन्देहार्थम् |

4) स्वरतो वर्णतो वा निर्दुष्टशब्दस्य ज्ञानार्थम् |

असन्देहार्थं चाध्येयं व्याकरणम्' इत्यस्य अभिप्राय अस्ति-

1) मन्त्रार्थज्ञाने असन्देहार्थम् |

2) देवताज्ञाने असन्देहार्थम् |

3) छन्दस:ज्ञाने असन्देहार्थम् |

4) स्वरतो वर्णतो वा निर्दुष्टशब्दस्य ज्ञानार्थम् |

Ques # :106

'भवामि' इत्यत्र दीर्घविधायकं सूत्रमस्ति ?

1) अक: सवर्णे दीर्घ: |

2) अचो ञ्णिति |

3) अतो दीर्घो यञि |

4) अतो येय: |

'भवामि' इत्यत्र दीर्घविधायकं सूत्रमस्ति ?

1) अक: सवर्णे दीर्घ: |

2) अचो ञ्णिति |

3) अतो दीर्घो यञि |

4) अतो येय: |

Ques # :107

' पञ्चमी भयेन' इति सूत्रस्य केन समासेन सम्बन्ध:

1) द्वन्द्वेन |

2) तत्पुरुषेण |

3) कर्मधारयेन |

4) बहुव्रीहिना |

' पञ्चमी भयेन' इति सूत्रस्य केन समासेन सम्बन्ध:

1) द्वन्द्वेन |

2) तत्पुरुषेण |

3) कर्मधारयेन |

4) बहुव्रीहिना |

Ques # :108

आत्मनेपदे लिङ्गलकारे 'झ' स्थाने क: आदेश: भवति ?

1) अट् |

2) अन्ति |

3) रन् |

4) अत् |

आत्मनेपदे लिङ्गलकारे 'झ' स्थाने कः आदेशः भवति ?

1) अट्।
2) अन्ति।
3) रन्।
4) अत्।

Ques # :109

'आतो ङितः ' इत्यस्यार्थः विद्यते ?

1) इणः परो य इट् स्यात्।
2) लोड्उत्तमस्य एत ऐ स्यात्।
3) लोट एकारस्य आम् स्यात्।
4) अतः परस्य ङिताम् आकारस्य इय् स्यात्।

'आतो ङितः ' इत्यस्यार्थः विद्यते ?

1) इणः परो य इट् स्यात्।
2) लोड्उत्तमस्य एत ऐ स्यात्।
3) लोट एकारस्य आम् स्यात्।
4) अतः परस्य ङिताम् आकारस्य इय् स्यात्।

Ques # :110

व्याकरणस्य परिभाषा अस्ति-

1) व्याक्रियन्ते शब्देन इति व्याकरणम्।
2) व्याक्रियन्ते सूत्रेण इति व्याकरणम्।
3) व्याक्रियन्ते वृतिभिः इति व्याकरणम्।
4) व्याक्रियन्ते शब्दा अनेनेति व्याकरणम्।

व्याकरणस्य परिभाषा अस्ति-

1) व्याक्रियन्ते शब्देन इति व्याकरणम्।
2) व्याक्रियन्ते सूत्रेण इति व्याकरणम्।
3) व्याक्रियन्ते वृतिभिः इति व्याकरणम्।
4) व्याक्रियन्ते शब्दा अनेनेति व्याकरणम्।

Ques # :111

'द्विगुश्च' इति सूत्रेण कस्य समासस्य निर्देशो भवति :-

1) तत्पुरुषः।
2) अव्ययीभावः।
3) बहुव्रीहिः।
4) द्वन्द्वः।

'द्विगुश्च' इति सूत्रेण कस्य समासस्य निर्देशो भवति :-

1) तत्पुरुषः।
2) अव्ययीभावः।
3) बहुव्रीहिः।

4) द्वन्द्वः|

Ques # :112

'कन्यायाः कनीन च' इति सूत्रेण प्रत्ययो विधीयते-

1) ढक्|

2) अण्|

3) यत्|

4) क्यप्|

'कन्यायाः कनीन च' इति सूत्रेण प्रत्ययो विधीयते-

1) ढक्|

2) अण्|

3) यत्|

4) क्यप्|

Ques # :113

प्रायेणोत्तरपदप्रधानः समासः अस्ति--

1) केवलसमासः|

2) अव्ययीभावः समासः|

3) तत्पुरुषः समासः|

4) बहुव्रीहिः समासः|

प्रायेणोत्तरपदप्रधानः समासः अस्ति--

1) केवलसमासः|

2) अव्ययीभावः समासः|

3) तत्पुरुषः समासः|

4) बहुव्रीहिः समासः|

Ques # :114

'निर्मक्षिकम्' पदस्य समासविग्रहः स्यात्-

1) निर्गताः मक्षिकाः यस्मात् सः|

2) नास्ति मक्षिकाः यस्य सः|

3) मक्षिकाणाम् अभावः|

4) मक्षिका अपि नास्ति यस्मिन् तत्|

'निर्मक्षिकम्' पदस्य समासविग्रहः स्यात्-

1) निर्गताः मक्षिकाः यस्मात् सः|

2) नास्ति मक्षिकाः यस्य सः|

3) मक्षिकाणाम् अभावः|

4) मक्षिका अपि नास्ति यस्मिन् तत्|

Ques # :115

'भू' धातोः लोट् लकारे मध्यम पुरुष द्विवचने रूपं भविष्यति-

1) बभूवथुः |

2) बभुवथूः |

3) बभुवतु |

4) बभुवतूः |

'भू' धातोः लोट् लकारे मध्यम पुरुष द्विवचने रूपं भविष्यति-

1) बभूवथुः |

2) बभुवथूः |

3) बभुवतु |

4) बभुवतूः |

Ques # :116

'भू' धातोः लोट् लकारे प्रथम पुरुषस्य एकवचनस्य रूपं स्यात् -

1) भवन्तु |

2) भवतात् |

3) भवताम् |

4) भावथात |

'भू' धातोः लोट् लकारे प्रथम पुरुषस्य एकवचनस्य रूपं स्यात् -

1) भवन्तु |

2) भवतात् |

3) भवताम् |

4) भावथात |

Ques # :117

'एध्' धातोः विधिलिङ्गलकारे प्रथमपुरुषस्य द्विवचने रूपमस्ति -

1) ऐधेताम् |

2) एधेताम् |

3) एधेयाताम् |

4) ऐधिषाताम् |

'एध्' धातोः विधिलिङ्गलकारे प्रथमपुरुषस्य द्विवचने रूपमस्ति -

1) ऐधेताम् |

2) एधेताम् |

3) एधेयाताम् |

4) ऐधिषाताम् |

Ques # :118

आशीर्लिङ्गलकारे मध्यमपुरुषस्य द्विवचने भूधातोः रूपं किम्-

1) भूयास्ताम् |

2) भूयास्तम् |

3) भूयास्व |

4) भूयास्त।

आशीर्लिङ्गलकारे मध्यमपुरुषस्य द्विवचने भूधातोः रूपं किम्-

1) भूयास्ताम्।

2) भूयास्तम्।

3) भूयास्व।

4) भूयास्त।

Ques # :119

'पोरदुपधात्' सूत्रेण प्राप्तः शब्दः वर्तते-

1) लभ्यम्।

2) लब्धम्।

3) लब्धुम्।

4) लब्धितम्।

'पोरदुपधात्' सूत्रेण प्राप्तः शब्दः वर्तते-

1) लभ्यम्।

2) लब्धम्।

3) लब्धुम्।

4) लब्धितम्।

Ques # :120

'गर्गादिभ्यो यञ्' सूत्रेण निष्पन्नः शब्दः अस्ति-

1) गर्गा;।

2) गार्ग्य:।

3) गार्ग्यायण:।

4) दाक्षि:।

'गर्गादिभ्यो यञ्' सूत्रेण निष्पन्नः शब्दः अस्ति-

1) गर्गा;।

2) गार्ग्य:।

3) गार्ग्यायण:।

4) दाक्षि:।

Ques # :121

लघुकौमुद्यां 'स्त्रीभ्यो ढक्' सूत्रेण प्रतिपादितः शब्दः अस्ति-

1) वैनतेय:।

2) रैवतिक:।

3) नादेयम्।

4) माहेयम्।

लघुकौमुद्यां 'स्त्रीभ्यो ढक्' सूत्रेण प्रतिपादितः शब्दः अस्ति-

1) वैनतेय:।

2) रैवतिक: |

3) नादेयम् |

4) माहेयम् |

Ques # :122

'केशाद् वोऽन्यतरस्याम्' सूत्रनिष्पादितः शब्दः अस्ति -

1) केशी |

2) केशिक: |

3) केशवः |

4) केशवान् |

'केशाद् वोऽन्यतरस्याम्' सूत्रनिष्पादितः शब्दः अस्ति -

1) केशी |

2) केशिक: |

3) केशवः |

4) केशवान् |

Ques # :123

'मनस् + ईषा' इत्यस्मिन् टिसंज्ञकः अस्ति-

1) अन् |

2) अस् |

3) आ |

4) ई |

'मनस् + ईषा' इत्यस्मिन् टिसंज्ञकः अस्ति-

1) अन् |

2) अस् |

3) आ |

4) ई |

Ques # :124

'नर्तकी' शब्दे स्त्रीप्रत्ययः अस्ति-

1) ङीष् |

2) ङीप् |

3) ङीन् |

4) क्तिन् |

'नर्तकी' शब्दे स्त्रीप्रत्ययः अस्ति-

1) ङीष् |

2) ङीप् |

3) ङीन् |

4) क्तिन् |

Ques # :125

निम्नलिखितेषु नदीसंज्ञकः शब्द वर्तते-

1) नर्तकी |

2) कुमारी |

3) गौरी(पार्वती) |

4) तरुणी |

निम्नलिखितेषु नदीसंज्ञकः शब्द वर्तते-

1) नर्तकी |

2) कुमारी |

3) गौरी(पार्वती) |

4) तरुणी |

Ques # :126

शुद्धवाक्यमस्ति-

1) मुनित्रयाय नमस्कृत्य |

2) मुनित्रयान् नमस्कृत्य |

3) मुनित्रयेभ्यः नमस्कृत्य |

4) मुनित्रयं नमस्कृत्य |

शुद्धवाक्यमस्ति-

1) मुनित्रयाय नमस्कृत्य |

2) मुनित्रयान् नमस्कृत्य |

3) मुनित्रयेभ्यः नमस्कृत्य |

4) मुनित्रयं नमस्कृत्य |

Ques # :127

'ग्रामं गच्छन् तृणं स्पृशति' इत्यस्मिन् वाक्ये कर्मप्रवर्तकं सूत्रमस्ति-

1) तथायुक्तं चानीप्सितम् |

2) अकथितं च |

3) कर्मप्रवचनीयाः |

4) कर्मप्रवचनीययुक्ते द्वितीया |

'ग्रामं गच्छन् तृणं स्पृशति' इत्यस्मिन् वाक्ये कर्मप्रवर्तकं सूत्रमस्ति-

1) तथायुक्तं चानीप्सितम् |

2) अकथितं च |

3) कर्मप्रवचनीयाः |

4) कर्मप्रवचनीययुक्ते द्वितीया |

Ques # :128

'महानसं गत्वा तण्डुलानोदनं पचति' इत्यस्मिन् वाक्ये अकथितं कर्म अस्ति-

1) महानसं |

2) तण्डुलान् |

3) ओदनम् |

4) पचनम् |

'महानसं गत्वा तण्डुलानोदनं पचति' इत्यस्मिन् वाक्ये अकथितं कर्म अस्ति-

1) महानसं |

2) तण्डुलान् |

3) ओदनम् |

4) पचनम् |

Ques # :129

'अपवर्गे तृतीया' इत्यस्मिन् सूत्रे 'अपवर्गे' पदस्य अर्थ अस्ति -

1) मोक्षे |

2) निकृष्टे वर्गे |

3) वर्जितवर्गे |

4) फलप्राप्तौ |

'अपवर्गे तृतीया' इत्यस्मिन् सूत्रे 'अपवर्गे' पदस्य अर्थ अस्ति -

1) मोक्षे |

2) निकृष्टे वर्गे |

3) वर्जितवर्गे |

4) फलप्राप्तौ |

Ques # :130

'हेतौ' इति सूत्रानुसारेण क्रियाहेतोः उदाहरणमस्ति-

1) दंडेन घटः |

2) पुण्येन गौरः |

3) पुण्येन दृष्टो हरिः |

4) अध्ययनेन वसति |

'हेतौ' इति सूत्रानुसारेण क्रियाहेतोः उदाहरणमस्ति-

1) दंडेन घटः |

2) पुण्येन गौरः |

3) पुण्येन दृष्टो हरिः |

4) अध्ययनेन वसति |

Ques # :131

'स्पृहेरीप्सितः' सूत्रानुसारेण शुद्धवाक्यं भविष्यति-

1) पुष्पेषु स्पृहयति |

2) पुष्पाणि स्पृहयति |

3) पुष्पाणां स्पृहयति |

4) पुष्पेभ्य:स्पृहयति |

'स्पृहेरीप्सित:' सूत्रानुसारेण शुद्धवाक्यं भविष्यति-

1) पुष्पेषु स्पृहयति |

2) पुष्पाणि स्पृहयति |

3) पुष्पाणां स्पृहयति |

4) पुष्पेभ्य:स्पृहयति |

Ques # :132

'क्रुध्-द्रुहोरुपसृष्टयो:कर्म' सूत्रानुसारेण शुद्धवाक्यं चिनुत-

1) क्रूराय अभिक्रुध्यति |

2) क्रूरे अभिक्रुध्यति |

3) क्रूरम् अभिक्रुध्यति |

4) क्रूरात् अभिक्रुध्यति |

'क्रुध्-द्रुहोरुपसृष्टयो:कर्म' सूत्रानुसारेण शुद्धवाक्यं चिनुत-

1) क्रूराय अभिक्रुध्यति |

2) क्रूरे अभिक्रुध्यति |

3) क्रूरम् अभिक्रुध्यति |

4) क्रूरात् अभिक्रुध्यति |

Ques # :133

'यवेभ्यो गां वारयति ' इत्यस्मिन् वाक्ये कारकसूत्रं प्रवृत्तम्-

1) स्पृहेरीप्सित: |

2) वारणार्थानामीप्सित: |

3) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम् |

4) तथायुक्तं चानीप्सितम् |

'यवेभ्यो गां वारयति ' इत्यस्मिन् वाक्ये कारकसूत्रं प्रवृत्तम्-

1) स्पृहेरीप्सित: |

2) वारणार्थानामीप्सित: |

3) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम् |

4) तथायुक्तं चानीप्सितम् |

Ques # :134

' ब्रहमण: प्रजा: प्रजायन्ते ' इत्यत्र पञ्चमीविधायकं सूत्रं किम् -

1) जनिकर्तु: प्रकृति: |

2) भुव: प्रभव: |

3) आख्यातोपयोगे |

4) अपपरी वर्जने |

' ब्रहमण: प्रजा: प्रजायन्ते ' इत्यत्र पञ्चमीविधायकं सूत्रं किम् -

1) जनिकर्तुः प्रकृतिः |

2) भुवः प्रभवः |

3) आख्यातोपयोगे |

4) अपपरी वर्जने |

Ques # :135

'गोषु दुह्यमानासु गतः' वाक्ये प्रवृत्तं सूत्रमस्ति-

1) निमित्तात्कर्मयोगे |

2) सप्तम्यधिकरणे च |

3) सप्तम्यपञ्चम्यौ कारकमध्ये |

4) यस्य च भावेन भावलक्षणम् |

'गोषु दुह्यमानासु गतः' वाक्ये प्रवृत्तं सूत्रमस्ति-

1) निमित्तात्कर्मयोगे |

2) सप्तम्यधिकरणे च |

3) सप्तम्यपञ्चम्यौ कारकमध्ये |

4) यस्य च भावेन भावलक्षणम् |

Ques # :136

' अलम्मल्लो मल्लाय ' इत्यत्र ' मल्लाय ' शब्दे चतुर्थीविभक्तिः अभवत् ?

1) चतुर्थी सम्प्रदाने |

2) श्लाघह्ननुङ्स्थाशपां ज्ञीप्स्यमानः ||

3) अलमिति पर्याप्त्यर्थग्रहणम् |

4) न लोकाव्ययनिष्ठाखलर्थतृनाम् |

' अलम्मल्लो मल्लाय ' इत्यत्र ' मल्लाय ' शब्दे चतुर्थीविभक्तिः अभवत् ?

1) चतुर्थी सम्प्रदाने |

2) श्लाघह्ननुङ्स्थाशपां ज्ञीप्स्यमानः ||

3) अलमिति पर्याप्त्यर्थग्रहणम् |

4) न लोकाव्ययनिष्ठाखलर्थतृनाम् |

Ques # :137

" षष्ठी शेषे " इत्यस्मिन् सूत्रे शेषे पदस्य अभिप्राय अस्ति -

1) स्वस्वामिभावसम्बन्धः ||

2) जातिव्यक्तिसम्बन्धः |

3) साध्यसाधकसम्बन्धः |

4) गुणगुणीसम्बन्धः |

" षष्ठी शेषे " इत्यस्मिन् सूत्रे शेषे पदस्य अभिप्राय अस्ति -

1) स्वस्वामिभावसम्बन्धः ||

2) जातिव्यक्तिसम्बन्धः |

3) साध्यसाधकसम्बन्धः |

4) गुणगुणीसम्बन्धः |

Ques # :138

' एकः शब्दः सम्यग्ज्ञातः शास्त्रान्वितः सुप्रयुक्तः स्वर्गे लोके कामधुग्भवति ' इति कुत्रोक्तम् -

1) महाभाष्ये |

2) काशिकायाम् |

3) वाक्यपदीये |

4) सिद्धान्तकौमुद्याम् |

' एकः शब्दः सम्यग्ज्ञातः शास्त्रान्वितः सुप्रयुक्तः स्वर्गे लोके कामधुग्भवति ' इति कुत्रोक्तम् -

1) महाभाष्ये |

2) काशिकायाम् |

3) वाक्यपदीये |

4) सिद्धान्तकौमुद्याम् |

Ques # :139

' अवेस्ता ' भाषा भारोपीयपरिवारस्य कया शाखया सम्बद्धास्ति -

1) भारत - ईरानीशाखया |

2) ग्रीकशाखया |

3) भारत - जर्मनिकशाखया |

4) केल्टिकशाखया |

' अवेस्ता ' भाषा भारोपीयपरिवारस्य कया शाखया सम्बद्धास्ति -

1) भारत - ईरानीशाखया |

2) ग्रीकशाखया |

3) भारत - जर्मनिकशाखया |

4) केल्टिकशाखया |

Ques # :140

' प्रकृतः संस्कृतास्तु विकृतिः प्राकृती मता ' प्राकृतप्रसंगे कस्याभिमतमिदम् ?

1) मार्कण्डेयस्य |

2) हेमचन्द्रस्य |

3) वासुदेवस्य |

4) लक्ष्मीधरस्य |

' प्रकृतः संस्कृतास्तु विकृतिः प्राकृती मता ' प्राकृतप्रसंगे कस्याभिमतमिदम् ?

1) मार्कण्डेयस्य |

2) हेमचन्द्रस्य |

3) वासुदेवस्य |

4) लक्ष्मीधरस्य |

Ques # :141

भाषाणाम् आकृतिमूलकं वर्गीकरणम् अस्ति -

1) वाक्यपदरचनाधारितम् |

2) वर्णप्रातिपदिकरचनाधारितम् |

3) प्रश्लिष्टाश्लिष्टरचनाधारितम् |

4) व्यक्तताव्यक्ततयोगाधारितम् |

भाषाणाम् आकृतिमूलकं वर्गीकरणम् अस्ति -

1) वाक्यपदरचनाधारितम् |

2) वर्णप्रातिपदिकरचनाधारितम् |

3) प्रश्लिष्टाश्लिष्टरचनाधारितम् |

4) व्यक्तताव्यक्ततयोगाधारितम् |

Ques # :142

अयोगात्मकभाषायाः उत्तमोदाहरणमस्ति -

1) चेरोकी भाषा |

2) जुलू भाषा |

3) चीनी भाषा |

4) संथाली भाषा |

अयोगात्मकभाषायाः उत्तमोदाहरणमस्ति -

1) चेरोकी भाषा |

2) जुलू भाषा |

3) चीनी भाषा |

4) संथाली भाषा |

Ques # :143

सूडानी भाषापरिवारस्य भाषाः सन्ति मूलतः

1) संयोगात्मिका:|

2) प्रश्लिष्ट योगात्मिका:|

3) अयोगात्मिका: |

4) श्लिष्टयोगात्मिका: |

सूडानी भाषापरिवारस्य भाषाः सन्ति मूलतः

1) संयोगात्मिका:|

2) प्रश्लिष्ट योगात्मिका:|

3) अयोगात्मिका: |

4) श्लिष्टयोगात्मिका: |

Ques # :144

संस्कृतध्वनिषु अर्धस्वराः सन्ति -

1) श् , ष् , स् ह् |

2) य् , व् |

3) घ् , ढ् , घ् , ष् , |

4) ख्, फ्, छ्, ठ्, थ्।

संस्कृतध्वनिषु अर्धस्वरा: सन्ति -

1) श्, ष्, स् ह्।

2) य्, व्।

3) घ्, ढ्, घ्, ष्, ।

4) ख्, फ़्, छ्, ठ्, थ्।

Ques # :145

पार्श्विकव्यंजनमस्ति ?

1) य्।

2) र्।

3) ल्।

4) व्।

पार्श्विकव्यंजनमस्ति ?

1) य्।

2) र्।

3) ल्।

4) व्।

Ques # :146

ग्रिमनियमे मूलभारोपीयभाषाया: घोषाल्पप्राणध्वनय: जर्मनिकभाषासु कथं परिवर्तन्ति ?

1) घोषमहाप्राणध्वनिषु।

2) अघोषमहाप्राणध्वनिषु।

3) अघोषाल्पप्राणध्वनिषु।

4) सघोषाल्प्रपाणध्वनिषु।

ग्रिमनियमे मूलभारोपीयभाषाया: घोषाल्पप्राणध्वनय: जर्मनिकभाषासु कथं परिवर्तन्ति ?

1) घोषमहाप्राणध्वनिषु।

2) अघोषमहाप्राणध्वनिषु।

3) अघोषाल्पप्राणध्वनिषु।

4) सघोषाल्प्रपाणध्वनिषु।

Ques # :147

पुर:प्रत्ययप्रधानभाषा का ?

1) बांटू।

2) संथाली।

3) तुर्की।

4) कन्नड़।

पुर:प्रत्ययप्रधानभाषा का ?

1) बांटू।

2) संथाली |
3) तुर्की |
4) कन्नड़ |

Ques # :148

वाक्यस्य लक्षणमस्ति -

1) योग्यताकांक्षासन्निधियुतानां पदानां समुच्चय: वाक्यम् |
2) सार्थकपदानां समूह: वाक्यम् |
3) भावाभिव्यक्तिसामर्थ्यभूतानां पदानां समूह: वाक्यम् |
4) विचाराभिव्यक्तिसामर्थ्यभूतानां पदानां समूह: वाक्यम् |

वाक्यस्य लक्षणमस्ति -

1) योग्यताकांक्षासन्निधियुतानां पदानां समुच्चय: वाक्यम् |
2) सार्थकपदानां समूह: वाक्यम् |
3) भावाभिव्यक्तिसामर्थ्यभूतानां पदानां समूह: वाक्यम् |
4) विचाराभिव्यक्तिसामर्थ्यभूतानां पदानां समूह: वाक्यम् |

Ques # :149

' दधामि ' इति संस्कृतपदस्य मूलभारोपीयं रूपं ग्रासमाननियमानुसारं भवति -

1) धाधामि |
2) धधामि |
3) ददामि |
4) दादामि |

' दधामि ' इति संस्कृतपदस्य मूलभारोपीयं रूपं ग्रासमाननियमानुसारं भवति -

1) धाधामि |
2) धधामि |
3) ददामि |
4) दादामि |

Ques # :150

' भारोपीय - भाषा - परिवार: विश्वस्य सर्वप्रसिद्ध: परिवार अस्ति ' यतो हि :-

1) सभ्यता - संस्कृति - साहित्यविकासदृष्ट्या समृद्ध: अस्ति |
2) सामाजिकदृष्ट्या प्रभाव: अस्ति |
3) दार्शनिकग्रन्थानां परम्परा अस्ति |
4) आर्थिकविचारेषु समुन्नत: अस्ति |

' भारोपीय - भाषा - परिवार: विश्वस्य सर्वप्रसिद्ध: परिवार अस्ति ' यतो हि :-

1) सभ्यता - संस्कृति - साहित्यविकासदृष्ट्या समृद्ध: अस्ति |
2) सामाजिकदृष्ट्या प्रभाव: अस्ति |
3) दार्शनिकग्रन्थानां परम्परा अस्ति |
4) आर्थिकविचारेषु समुन्नत: अस्ति |